

Gezocht: levenspartner

Een maatje voor het leven. Wie wil dat niet? Maar waar let je eigenlijk op als je je partner kiest? Bij dieren blijkt die keuze vaak af te hangen van de kans om bij de ander in de smaak te vallen. Maar of dat bij mensen ook zo werkt...

"Sorry mevrouw, geen van de heren waarmee u sprak is geïnteresseerd in een vervolgspraakje". Dat is geen leuke mededeling als je op zoek bent naar een levensgezel. Singles die in een onderzoek meededen aan een serie speeddates kregen – ongeacht de werkelijkheid – de boodschap niet populair te zijn bij het andere geslacht, óf hun werd verteld dat ze juist heel erg 'hot' waren. 'We wilden weten waar die informatie toe leidde in een nieuwe serie ontmoetingen vlak daarna', zegt Tim Fawcett, bedenker van het experiment. 'Had het invloed op hun beoordeling van mogelijke partners?'

Niet zomaar paren

In de natuur lijkt partnerkeuze bij dieren vrij strikt geregeld. Kieskeurige vrouwtjes hebben een voorkeur voor goed ogende mannen. Die staan garant voor sterk nageslacht. De evolutie heeft zo gezorgd voor een bonte schakering aan mannelijk schoon. Maar ook mannen hebben gevoel voor smaak. Zij paren niet altijd met ieder vrouwtje dat zich aandient. Als beide seksen voorwaarden aan hun partner stellen, blijken dieren prima in staat hun eigen kans bij de ander in te schatten. Dat concludeert bioloog Tim Fawcett op grond van een computermodel waarmee hij de evolutie van partnerkeuze wilde verklaren. Dieren stemmen hun keuze af op hun conditie. Een dier dat niet in topvorm verkeert, zal nooit de beste partner proberen te scoren. 'Die is er al met een fittere soortgenoot vandoor', zegt Fawcett droogjes. 'In zo'n geval kun je dus maar beter genoeg nemen met minder'.

Precies omgekeerd

Bij het speeddatingexperiment verwachtte Tim Fawcett ongeveer dezelfde resultaten als in het computermodel. Dus personen die slecht in de markt liggen zouden minder kritisch toehappen omdat er niet veel te kiezen valt. Andersom zou een hoge score bij de andere sekse leiden tot

kieskeurigheid. Er is immers aanbod genoeg. Maar wat bleek? Zodra de mate van populariteit bekend was gemaakt, handelden de deelnemers in de daaropvolgende ronde precies omgekeerd. Mensen die slecht in de smaak vielen werden juist kritischer, de populaire mensen vonden het andere geslacht al gauw leuk genoeg om een vervolgspraak mee te maken. Hoe kan dat? 'De tussenstand die we de mensen gaven had vooral invloed op hun stemming', denkt Fawcett. 'Populariteit leidde tot zelfverzekerdheid, afwijzing tot ontmoediging'. Overigens hoeft het onderzoek niets te zeggen over de mate van aantrekkelijkheid van iemand in andere situaties, verzekert de wetenschapper. Op de sportclub kan het geluk zomaar toeslaan. Blijven proberen dus.

Spinnenliefde

De wielwebspin *Zygiella* is een goed voorbeeld van een evenwichtig liefdesleven. Er zijn kleinere en grotere exemplaren, zowel bij mannetjes als bij vrouwtjes. Grote vrouwtjes leggen meer eieren en zijn dus een gewilde partner. Wanneer er meerdere kapers op de kust zijn zullen alleen grote mannetjes een kans wagen om met hen te paren. Kleine mannetjes weten dat ze geen goede match zijn en nemen genoeg met kleinere vrouwtjes.

Spuug verraadt alles

Bioloog Tim Fawcett heeft nog een troef achter de hand om de onverwachte reactie van de speeddaters verder na te gaan. In zijn laboratorium liggen buisjes met spuug klaar dat hij van de deelnemers verzamelde, vlak vóór en vlak ná het experiment. De hormonen in het spuug moeten verraden waar het gedrag van de deelnemers vandaan komt. Veel testosteron duidt op seksuele

opwinding, cortisol op stress.

Snelle afspraakjes

Ben je single en naarstig op zoek naar een partner? Dan kan speeddaten een uitkomst bieden. Je komt met een aantal onbekende lotgenoten bij elkaar, houdt één-op-één gesprekjes van zo'n drie minuten en kijkt met wie het klikt. Een efficiënte manier om snel en veel contacten te leggen. Maar er zijn wetenschappers die er meer achter zoeken...

Gepubliceerd in: Experiment NL, deel 2, een uitgave van NWO in samenwerking met Quest (oktober 2009)

© Manon Laterveer-de Beer
